

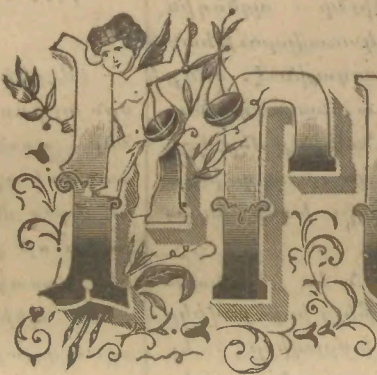
ՊԱՏՄԱՆԻ

ՊԱՏՄԱՆԻ
Տարեկան . . 12 Ձր.
Վեցամսեայ . . 6 "

ԱՐՏԱՍԱՀԱՆ
Երկու րիւ մէկ ծարով
Տարեկան . . 14 Ձր.
Վեցամսեայ . . 7 "

ԱՍԵՐԻԿԱ
Տարեկան 2.60 Տոյար
Վեցամսեայ 1.50 "
ԿԱՆԻԿ

Դրանոցման տողը
20 ւանդիւր

Լ Ր Ա Գ Ի Ր

Ա Ձ Գ Ա Յ Ի Ն Ե Ի Ք Ա Ղ Ա Ք Ա Կ Ա Ն

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԵՆ ԶՈՐԵՔՇԱԹԻ ԵՒ ՇԱԲԱԹ

Հ Ա Ս Յ Ի

Rédaction du journal

„Iravouunk“

VARNA (Bulgarie)

Редакция

на вѣстникъ

„Иравуникъ“

ВАРНА

Գրողիւնք եւ
լեւ տրուիր

ԽԱՂԱՂՈՒԹԵԱՆ ԴԱՍՏԱԺՈՂՈՎԸ

Ե Ի

ՀԱՅՊԱՎԱՆ ԽՆԴԻՐԸ

Խաղաղութեան ժիւ. Միջազգային Համաժողովը այս տարի գումարուեցաւ Ֆրանսայի Ռուէն քաղաքը սեպտ. 22 27:

Բայ Ամենիւնի խմբագիր Տ. Բիւռնի Գիւլաւ Եւրոպայի Հայ Ուսանողաց Միութեան կողմէ տեղեկաբեր ներկայացած էր Համաժողովին, Տ. Գիւլաւ խօսք առնելով թուեց ճարտարօրէն Հայաստանի մէջ խժժութիւնները, Եւ ըսաւ, «սխալ է կարծել թէ մեծ ոճրագործը այս միջոցիս Մ. կեդրոնի քրիստոնեաները չարքել տալու զբաղած ըլլալով, Հայերուն բնաջնջումը յետո՞ճ գա՞ծ ըլլայ. Ն. կ'վնասուի թիւնը իր կայս. թութեան մէջ թէ արեւելք և թէ արեւմուտք կոտորելու հրամաններ կուտայ միեւնոյն ատեն. Կ. Պոլսոյ մէջ եւրոպական դեսպաններու ոտքերը արեւմտ շաղախ. և ամ օրէն ի վեր մեծ կոտորած. ներու գրութիւնը դադարած է, այժմ դանդաղ բնաջնջումի, ան. լատ սպանութիւններու գրու. թիւնն է որ կը շարունակուի. Ատենաբանը հոս թուեց Հայաստանի մէջ գործուած վնասներու, թալաններու, սպանութիւններու և խմբովին ձերբակալութիւններու նոր զէպքեր. Անխուսափելի նրկատուած կոտորածներու յետաճ գումը վերագրեց Քրիստոնեային, Անգլիական և Ռուսական հիւպատոսներուն աշարժութեան. Տ. Գիւլա ծանօթ շարագործ Հիւսէյին փաշայի խորհրդակցութեան համար կ. Պոլսի կանչուիլը յիշելով, հարցուց.

«Մեծ պետութիւնները պիտի ձգեն որ նոր խողովորումներ տեսնեն ունենան.»

Ատենաբանը ըսաւ, Հայկական խնդիրը լուծելու համար երեք միջոց կայ.

Ա. Թրքական լուծումը, ա, սիւրնոր կոտորածներով ջնջել Հայերը, ինչ որ ամէն գնով չպիտի ձգենք. Բ. Ռուսական լուծումը. այ.

սիւրն Հայաստանը Ռուսիոյ գրաւել տալ. բայց այս ալ առանց եւրոպական պատերազմ մը առաջ բերելու չը կրնար ըլլալ, որովհետեւ ամէն ալ Արիւնջի մէջ չա. հեր ունին. և արդէն ժողովրդա. կան առած մը կայ որ կրնայ «թուրքը ճիւղերը կը կտրէ, իսկ ռուսը արմատները». Այս ցոյց կուտայ թէ չահագրգռուող ժողովրդաց Ռուսիոյ գրաւումը բոլորովին անձեռնտու է.

Գ. Երրորդ լուծումը, որուն մենք ամենքս համակիր ենք, Պէռլիի 61 յօդուածի գործադրութիւնն է, որ եւրոպական պիտութեանց վրայ պարտականութիւն դրած է Հայերը պաշտպանելու և հսկելու.

Տ. Բ. Գիւլաւ բանախօսութիւնը բուն ծափահարութեամբ ընդունուեցաւ համաժողովին, որ հետեւեալ սաղարկութիւնը ընդունեց միաձայնութեամբ.

«Խաղաղութեան տիեզերական համաժողովը կը կ'կնէ իր 9 րդ. 10 րդ և 11 րդ. համաժողովներուն մէջ յայտարարուած լոճերը, գործութեամբ իշխանակելով իր 11 րդ. համաժողովի յօդ. քիւն համաձայն Անգլիայի, Ֆրանսայի և Ռուսիայի կողմէն Հայաստանի մէջ իրենց հիւպատոսական գործակառուներ շարունակելու համար տրուած որոշումը. բայց նկատելով որ այդ միջոցով կարելի է միջնա մէկաստիճան արգիլել կամ յետաճել խմբովին կոտորածներն, իսկ ամբողջ ժողովուրդ մը հետզհետէ և յամբաշար կերպով բնաջնջումը ազատելու չկրնար բաւել.

«Համաժողովը լինելով որ հայերի պահանջած տարրական բարեօրոգումներն ու երաշխաւորութիւնները կրնան իրագործուիլ առանց ունենալ հասցունելու թիւրքի հողային սաղարկութեան և թէ նոյն իսկ թիւրք ժողովուրդները չհնար կը պահանջեն որ այդ բարենորոգումներու գործադրութեան իրենք ալ աշխատակցին.

«Այլի առիւն ունենալով Պէռլիի գաշնագրի 61 րդ. յօդուածն որով Եւրոպա իրաւունք և պարտականութիւն ստանձնած է Հայ

ժողովրդի կիսմէքը, ապահովութիւնը, ճարտարութեան ազատութիւնը. անոր ստացուածները հաղորտ վայելուք և խղճի ազատութիւնը երաշխաւորելու.

«Կը յայտարարէ թէ Եւրոպայի պատիւն ու մարդկութեան բարեկեցութիւնը կը պահանջեն ալ ևս որ պերտիշեալ յօդուածն սաղարկուին և օրինաւորապէս գործադրուի և հրաւեր կը կարգայ կառավարութիւններին ու քաղաքա. կիրթ ժողովուրդներին որ կարելի եղածին չափ շուտով ներդաշնակ միջամտութեամբ մը 1895 ի իշխանագրի իմաստին համեմատ ազդեցութիւն բանեցունեն, այս անտեսելի և ընդհանուր խաղաղութիւնը վտանգող վիճակին վերջ մը տրուելու համար.»

Համաժողովը Տիւրքի Սեփիւրի առաջարկին վրայ իր ջերմ ջնորհակալութեամբ յայտնեց երկու քաղաքիտ կիներու, Տիւրքի Մէրիէի և Տիւրքի Գաւիէի որոնք իրենց գրովնով ու գրովնովներով Եւրոպայի միտքը լուսաւորեցին Հայկական խժժութեան նկատմամբ.

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ՄԱԿԵԴՈՆԱՊՈԼԻՏ ԶԱՐԳԸ

Երէկ երեկոյ 29 սեպտ. Սէնդ ձէյմս սրահին մէջ Պաշտօնական կոմիտէն սը անգլիացի ազնուականներէ կազմուած է, մակեդոնական ներկայ ազնուական կացութիւնը դարձանելու ու սուլթանին յոռի բեժմին վերջ մը դնելու համար հրապարակային ժողով մը սարգեց. Գաւիէին նպատակն է ազդեցութիւն դրոնել անգլիական կառավարութեան վրայ, և ստիպել որ Յրանսայի և Իտալիոյ հետ համեաշխարհը ջանայ վերջ մը դնել այն անտանելի դրութեանը որուն Մակեդոնիան այսօր ենթարկուած է.

Ժողովը բացուեցաւ ժամը ճիշդ 8 րդ մօտաւորապէս 5-6000 հոգի ներկայ էին երկուսն և տարբեր ազգերէ, բայց ստուար մեծամասնութիւնը բուն անգլիացի է.

Թուրքիոյ մէջ քրիստոնէից դէմ գործուած վայրագութիւններու նկարագրութիւնները ներկայներու սրտերը արդէն գունդ հանած էին. ժողովուրդի փրկիչը զսպելը անկարելի եղաւ. Պ. ձէյմս Պաշայ հայկական ջարդերը կը պատկերացնէր, ըսելով թէ ասկից 7-8 տարիներ առաջ նոյն սրահին մէջ

հայկական ջարդին նկատմամբ ձայն բարձրացուցինք սակայն անխելի եղաւ. վաւ զի եւրոպական պետութիւնները իրենց ջանքերը վտանգել չէին ուղեր. Բաւական ատենախօսութիւններէ վերջ կարգը եկաւ Լօրտ Սթիւմուրին որ պերճարանօրէն նկարագրեց թուրք կայսրութեան մէջ գնաւոր խեղճ քրիստոնեաներու հալածումը, նոյն ատեն մասնաւոր ընելով հայոց վերջի անխնայ ջարդերը. Լօրտ Սթիւմուր որ պահպանողական մըն էր անխնայօրէն յարձակեցաւ իր կուսակիցներուն վրայ որ այժմ Անգլիոյ կառավարութիւնը կը ներկայացնեն.

Պ. Թ. Բ. Օքսֆոր քեմ հրաւիրուեցաւ. ծափելի էին այս ազնուականին արտասանած բառերը, իր կերպը ու համակրութիւնը դէպի Հայաստանը. կարծես հայկական խնդրոյ մասին հող հաւաքուած էին. Սկիզբէն մինչեւ վերջ իր բանախօսութիւնը եղաւ միայն հայկական ջարդերը, ու չեմ կարող նկարագրել հոս թէ ի՞նչ զգացումով և ինչպէս ոգեւորուած կը պատկերացնէր հայուն յառաջընթացութեան ընդունակութիւնը. Ու կրէր, «Մակեդոնական ու Հայկական նահանգներուն միջեւ հիմա թուրք իշխանութեան տակ մնալու պատճառն է մեր հրէացիալ կառավարութիւնը Պիլքնտֆիլտի օրով Պերլին վնասողովին ատենէն. Անգլիա այդ պատասխանատուութեան տակէն ելլելու համար պէտք է սը 1878ին ըրած սխալները շտկէ, սխալ մը որ անհերքելի է Անգլիայի. Անգլիան միակ պատասխանատուն է թուրքիոյ մէջ քրիստոնեաներու ջարդին.»

Սուլթան Համիտ, ըսաւ. պատուհաս մը եղած է իր գահը ելած ատենէն ի վեր ու եթէ ձգուի իր երկրին մէջ բոլոր քրիստոնեաները մինչեւ վերջի անհասը պիտի սպաննէ, ինչպէս հայերը քնաղին ընելու ծրագիրը յղացաւ ու դորձադրեց, նմանապէս այսօր կարգը եկած է Մակեդոնացիին.

«Թուրքը ինչպէս որ Կ. Պոլսոյ պալատներէն ներս մտաւ, այնպէս ալ էոյն դուռնէն պէտք է դուրս ելնէ, և ոչ ուր. Երբ միացեալ մարտանաւերը Տարտանէի բերդերը ուղեկոծեն ոչ թէ միայն Մակեդոնիոյ ջարդերուն վերջ կը տրուի, այլ բոլոր քրիստոնեաներու ազատութեան արշալոյսը կ'սկսի,» ըսաւ ին.

ՈՐՈՇՈՒՄ ՄԻԹԻՆԿԻ

Ա.

Թէ ինկատի առնելով Մակեդոնիոյ երկարատեւ և անուղղայ յոռի կառավարութիւնը, ու բարենորոգումներ մտցնելու ամեն փորձերու անյաջողու-

Թիւրք թուրքական վերահսկողութեան ներքեւ, հարկ անհրաժեշտ է որ Սուլթանին ուղղակի իշխանութիւնը դադարէ այդ նահանգաց մէջ եւ անոր տեղը հաստատուի վարչութիւն մը, որուն վարիչները անկախ ըլլան թուրք կառավարութենէն եւ չը կրնան անկէ հրաժարեցուցուիլ:

Թէ Անգղիոյ յանձնառումը 1878-ին եւ իր պարտականութիւնները Պերսիոյն դաշնակցութիւնը պահանջեն որ նա ազգուէր գիտնան ինչ կեցունելու չը կողոպտեն ջարդը եւ աւերներն որ տեղի կունենան Մակեդոնիոյ մէջ, եւ անոր (Անգլիոյ) վրայ պարտք կը դնեն որպէսզի առաջին անգամ Պերսիոյն դաշնակցութիւնը ստորագրող միւս պետութիւններուն առաջարկէ նախընտրող որոշումներուն թելադրածին նման քաղաքականութեան մը հետեւելու կարեւորութիւնը:

Թէ ի նկատի առնելով սովորական Մակեդոնիոյ բազմաթիւ փոխադրականներուն մէջ, ստիպողական պէտք կայ օգնութեան հետեւաբար կը խնդրուի Պալատական Մասնախումբէն (խորհրդ) որպէսզի հանգանակութիւն մը կազմակերպէ վերահաս կարօտութիւնը հագարու համար:

Թէ այս որոշումները հաղորդուին Սրտաքին Գործոց նախարարին, եւ շտրկականութեան քուէ տրուի ժողովի նախագահին:

Լօստօնի վերակ. Հնչակ. Մասնաձեւը հետեւեալը ուղղած է Միթիկի նախագահին:

Առ լոյս տեսնող ստանալու Ուստրի, նախագահ Մակեդոնական Համաժողովին Սէն ձեւով Հօր Բիզատիլի:

Հանգեցէր յայտնել ժողովականաց մեր ամենամեծ համակրանքը զէպի նպատակը Միթիկի, որ պիտի յաջողի, կը յուսանք, ազգել Մեծին Բրիտանիոյ վրայ, որպէսզի ձեռնարկ մը ընէ կարճելու համար Հայերու թըշուառ բաղադիրը եղող Մակեդոնացւոց զլայ ալժիթ զորքը դրուած անգթութիւնները եւ փայտալուծիւնները:

Հն. ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵՄՆ
ԼՈՆՏՈՆԻ ՄԱՍՆԱԶԻՒՂ

ԱՆՊԱՏԱԿԱՆ ԽԵՂԱԹԻՒՆՈՒՄԸ

Կոնակի վրայ բաց թերթին խմբագիրը, իւր քառասունակ խմբագրականին մէջը պլլուած՝ արգաստեան սոխակի յատուկ աննդգաշնակ զոռոցով բացայայտ ճշմարտութիւն մը կը ձգնէ պարտկել, եւ խօսական ձեռնարկին մէջ ինքզինքը յաղթական նկատելով, կը բացադանչէ. յաղթեցինք (սի)։

Բարոյականի այս աստիճան անակնկալ անանկութիւն մը՝ անսպասելի էր մեզ համար:

Պատուիրակի ընտրութեան օրը, քանակը 3—4 տեղերնաներու համեմոյ ուստիկաններու եւ ջրհանիւններու ներկայութիւնը ու կառավարութեան քննթաղը հրաւիրող ազգային պաշտօնական մարմինը, իր գաւառականութիւնը սքողելու գիտումով, տեղական թերթի մը կարմիր չղիտող անձարակ խմբագիրը, վրան բաց փաստարանութեամբ մը, թաղականութեան ակնկալու պաշտպան հանգիստաւորով բացայայտ իրողութեան մը ուրիշ գոյն կուգէ տալ, կարծելով թէ ժողովուրդը զայն կը կլլէ:

Ո՛չ, ապիկար պարծն, ոչ. ձեր մեզ հրամցուցած այդ ոսկեղօծ դեղահատներն չենք ուզեր այլեւս կուլ տալ. մեր հրապարակին վրայ դէժ, զանոնք գնող յաճախորդ չմնաց, ձնոնց ռօսյան վաղուց անցած է, եւ մասնաւոր որ այդ սպրանքը միանգամ հազուագիւտ բան մը չէ. ձեզ նման աստակ-խմբագիրներն եւ սինիքոր էնտէլիքէնտներն զայն կարծուածէն չա՛տ աւելի ամենցուցած են՝ այն աստիճան որ այլեւս հասարակ ընէ մըն է դարձած այնքան հասարակ, որքան դուք:

Ինչո՞ւ կը ստէք թէ ոստիկանները քաղաքականութեան ինքնուրոյ կարգադրութեամբը զրկուած են. ո՛չ, այլ ընդհակառակն, դուք ընտրութիւնէ օրեր առաջ պաշտօնական եւ անպաշտօն անձնաւորութեանց զոններն, պարզ մուրացիկի մը նման կը բաղիւնէր ոստիկաններ մուրալու համար, եւ ընտրութեան օրը արեւածապին դուք անձամբ քաղաքացիներն տունը կերթալէք, կառավարութիւնը Պալատական ստեղծութեան ի վեր կրէք, հայր ջլատող քաղաքականութեան մը չէ հետեւած, մեր զուտ եկեղեցական գործերուն ձեռնամուխ ըլլալու նպատակաւ. մենք լաւատեղեակ աղբիւրներէ կըրցած ենք իմանալ թէ՛ վարդապետ թաղականութիւն եւ էնտէլիքէնտ խմբագիրը ինչ խոստումներով միայն յաջողած են համոզել պաշտօնական մարմինը որ իրենց նկեղծական դիւանայ. բայց չարաչար խարուած էք, որովհետեւ ձեր խոստումը յարկելու չափ ոյժ չունիք, զայն ի կատար հանելու համար Գաշնակցական-խմբակը գուրկ է քաղաքացիական այդ իրաւունքէն, եւ այս ինչպէս մէջ է միայն որ պուրկարայտակ հայերը կը փնտռեն. կը հակնա՛ս իտէլական ատ-վախի!!!

Մենք մարդասպաններ չէինք, որ վարդապետ, թաղական, քահանայ ու խմբագիր ձեռք ձեռքի առած, հասարակ ոճրագործներու նման մեզ ոստիկաններով չըրպարուէր տուրք. այլ խաղաղ քուէարկու հայ անհատներ ըստ Ազգ. ասհմանադրութեան մեր նուիրագործակ պարտականութիւնը կատարելու փութացած էինք. սակայն դուք մեր սեփական տան մէջ՝ մեզ ձերբակալել տալու ազգասպան խելքը յղացաք: Այս մասին Իրաւունքի չորեքշաբթի օրուան թիւին մէջ հրատարակելու համար գրութիւն մը խմբագրած էի, սակայն չի գիտեմ ինչ անձանքով պատճառաւ թերթին յարգոյ խմբագիրը զանց ըրած է անոր հրատարակութիւնը (°):

Միթէ մենք օրինաւորաց ասպատակներ էինք, որ մեզ ոստիկաններով ու ըտնական ուժով սաստիլու եղական եւ միանգամայն դաւաճան քայլը առնելու չափ ունեւորացաք, եւ այն ալ Պատր. Գործադիր Հօր ներկայութիւնը, մինչդեռ անդին մեր Ռուսահայ եղբայրներն, ու հանուր հայութիւնը Ազգ. եկեղեցական իրաւանց անդամարան լիութիւնը անվթար պահպանելու գիտումով նահատակութեան գերազանց օրինակներով անմահացան, դեռ տաք է մեր ռուսահայ եղբայր թափած արիւնքը. ինչու այնչափ ապերախ ըլլա՞նք. -- Ամէնքէք:

Մեր երկաթիայ բռնական սուբորու փոխան, մենք էլ ունինք մեր անլուր-նաբարիլ իրաւանց զէնքերն եւ կուանիտայ անթափանց կուրծք, միշտ կազմ ու պատրաստ բռնակալութիւնը տապալելու: Եկեղեցւոյ շրջափակը փոքր-շալաստան մէ, հոն անձնելը հայ անհատ անկապտելի իրաւունք ունի բողոքելու իւր իրաւանց բռնա-

բարոյին, գեղծմարարին եւ վերջապէս ժողովրդեան սրբութիւնը պղծողին դէմ: Մեր պայքարը կառավարութեան հետ չէ՛, այլ զո. պայքարին է. մենք տեղական օրինաց միշտ հնազանդողներն ենք, պիտի շարունակենք մեր կրօնը մինչեւ վերջ. կոխ արդարութեան եւ իրաւանց, կոխ խղճի ապատութեան:

Փառասէր թեկնածուն եւ գաշնակցութիւնը ունենալով ճիշդ իւր քովիկը կովկասահայ թղուկ-խմբագիրը, եւ նորոնձայ ստորաքարչ սատանը, ներքին եւ անհերկ միջոցներով հազիւ հազ կարողացան 220 ձայն ունենալ որուն մեծ մասը, իրենց գոյութեան ի վեր ազգ. անուկին սանթիմ մը չը տուող անհասանելի կը կազմեն. մինչդեռ անդին ժողովրդական ընտրելի Մովսէս իր քաղաքէս բացակայութեամբն իսկ եւ առանց զոյգն ինչ մասնակցութիւն ունենալու, ընտրական սոյն պայքարին մէջ, դարձեալ սակայն զինքը շրջապատեալ կը գտնէ 600 է աւելի հանրապրութիւնը ստորաքարչ բողոքարկու պատկառելի ամբողջութիւնէ մը, եւ մի քանի տասնեակ վաճառական դասու ո՛չ-արհամարհելի ուժը, որ զեմեկեան հատու աւարի մը նման, առ կախ կը կենայ միշտ ընդդիմադիրներու գլխուն վերայ, կէտ մը գոր մեր յաւաքիւնական վէտերանը: Կը զփականի խոտովանիլ, ու երեւելով երկու թեկնածունքու ժողովրդականութիւնը եւ մանաւանդ Տիար Մովսէսի անմիտելի առաւելութիւնները բաղդատութեան գնելու ձրկ պաշտօնը կատանձնէ անգոյն խմբագիր մը, որ երգչուհւոյ մը յատուկ քննութով մինչդեռ միւսին վերջը կը փաթթուի ու... սկսելով՝ իւր պարտականութիւնը կատարողի գիտակցութեամբ ինքզինքը երջանիկ կը համարէ:

Նախատինքն եւ անարգանաց անջնջելի արատ մը պիտի մնայ միշտ փակցուած վառնացիին ձախտին վերայ, երբ սա թոյլաղբէ իրեն որ ի Սօֆիա գտեմարութիւնը Պատգամաւորական ժողովին մէջ՝ աղուկ-վախատու մը իր կամքը ներկայացնէ: Մի քիչ համբերութիւն, ամեն ինչ կը պարզուի. ապագան երկուսեք մէջ է, եւ դարձեալ կը տեսնուինք:

ՎԱՌՆԱՅԻ

ՆՊԱՍՏ ԶԵՅԹՈՒՆԻ

Կապովայի սակաւաթիւ հայութիւնը կարգաւոր լրագրաց մէջ Զէյթունի ոյրերու կարօտ վիճակը, փութացած է Ազգատարանին միջոցաւ հաղորդել իր նպատակը այդ թշուառ որբերուն: Գործ. Ժողովու. շտրկականութիւնը կը յայտարարէ թէ վարի գումարներն ըստ փոփոխականաց նուիրատուաց զրկած է Կ. Պոլսի Ազգ. վարչութեան ու խնդրած է միանգամայն ի վստահութիւն նուիրատուաց ստացալիքը զրկել ուղղակի մեզ յիշեալ գաղթավայրի աղկալնոց ներկայացնելու համար:

Նուիրատուաց անունները

Յարութիւն	Խաչատուրեան	10,—
Յակոբ Տ.	Նիկողոսեան	10,—
Միքայէլ	Պոլաճեան	10,—
Էսկոր	Նապոյեան	10,—
Գէրգ	Ասլանեան	5,—
Տիգրան	Ասլանեան	50,—
Օհան	Եղիաշեան	5,—
Տիկլի	Էսէն	2,—
Կրիզոր	Մէֆէրեան	2,—
Օհանիկ	Անտոնեան	2,—
Պողոս	Կարապետեան	5,—

Ի գիմաց Ազգ. Ընկ. Գործ. Ժողովոյ

Ատենադպիր Վ. Ատենապետի
Յ. Ազգալար Պ. Բիրյանեան
Վառնայ Զէ սեպտ.

ՊՈՒՐԿԱՅԻ ԶՈՋԵՐԸ

«Սէրկի» մը ասորին ցիրուցան քիչ մըն ալ ինք)՝ Եղած խալվալ խալաւդներ. ասորնց մէջ կարճ հասակով, քառակուսի գլխով թուխ գոյն, չորցած եւ ազնւ մարդ մը գլուխը Պոլսոյ հանրածա՛օթ քիւլէնայէ ըսուած թիւրք... զատակարգին ձեռով ֆէս մը դըրած, պիտի մեծ մասը չիկայ կրծուած ըլլալուն, միտակ չապիկ մը որուն թեւերը ստաթած ըլլալուն աղաւէն սեւցած բուրդ կոնի մէջտեղ մնացալ են: Սէրկիին քովիկը էլ մը կապուած է որ հանգարտօրէն կը ճարակի իւր տիրոջը մէջը կրծելէն ետքը առաջը նետուած կեկեւեւերով: Մերթ ընդ մերթ խալտու ձայն մը կը բարձրանայ սէրկիին «էլիփիթի քէստիմ տայը» ու այս ձայնէն էլ շուկը ակունջները տնկած կընդ աւէ իր կերը եւ կարծես նշանակելից նայուածք մը կը նետէ իր տիրոջը վերայ եւ իսկ չնամբարող մէկ պահուն պատահել ինքն ալ իր կարգին կը պատահանէ խալտու գոյն մը որ կ'ործի կուտայ թէ տիրոջը «էլիփիթի քէստիմ տայը»... յաւառնական յանգերգի շարունակութիւնն է:

Ընթերցողը հիմա պիտի ըսէ թէ ինչ հարկ կայ այդ աննշան դիբով զբոգիլու եւ ուրիշներն ալ զբոգեցնելու. չիտակը չէր ալ ժեր, եթէ երբէք ձախող պարագաներու զօրաղք բերումով այդ մարդու կը տեղոյս Ազգ. վալժարանի անցեալ եւ ներկայ շըրջանին ատենապետը չըլլար:

Պ. քիչնաւ կ'արագեա՛ հայու մը անունը կը կլէ այս արարածը. ինքզինքն ու հայերէն չգիտեր, թրքերէն կը խօսի, սորա գրութեան տեղ մատը մեկանր թաթիկով նշան մը կը դնէ, որուն կը մօտենայ հոգաբարձութեան մշտնջող օրը սէրկիին չէք մէճէն է:

Այս մալուրէլը՝ զոր տեղացի ըսուած տարրը գոյթական հայերու գէմ հակոտակութեան մը համար հոգաբարձու ընտրած է, պաշտօնը ստանձնած օրէն ի վեր դպրոցը գոց է եւ դատապարտուած է ալ գոց մնալու: Դպրոցին քացուելուն նկատմամբ քահանան քանիցս զիմու մեք ըրած է, սակայն ա՛ն օգուտ. քանի ծնողներն ալ դիմած են եւ վերջնական պատասխան սա պէս առած են, շէրմիթիգ մէքթիկ պրոքաւորմ, ետքմոր օլմատըղըլտան գարուգտուլլարին վար, օնա պագուլըմօ իրեն գիտել կո տան թէ ուրիմի թող ուրիշներն առաջ անցնին ու անոնք բանան դպրոցը որպէսզի աղաքը փողոցները սքտկալէ զատին. ա՛ն որ ալ էլուն պօշը շոյլով կը պատասխանէ թէ օօ պիզիմ իշիմիկ պիզ եէրիթ թա՛նթա՛նալար փո՛մ օլա՛ն:

Ան աստիկ, անդին հալց մըն ալ կը ծագի. քանի մը հոգիներ առաջ կանցնին դպրոցը բանալու համար եւ կուգեն տիկին... վարժուհի գնել, Պուրկազի ուսուցչուհու թեան յաւառնական բնտրիլի: Գանի մը հոգիներ ալ ալ կուգեն եղբւ եւ կը դրդեն իշաւոր հոգաբարձուն որ թերթիու մէջ ազգ մը արուի թէ ուսուցիչ կուգուի մինչդեռ կարող երիտասարդ մը որուն մինչեւ 80 ֆր. ամսական տալ խոստացած են, Պուրկազին թերթիու րու միջոցաւ կազմարտէ տեղ մը պաշտօն մը գտնելու համար. վերջ ի վերջոյ տղան կը մեկնի ի տես այս տիպար հոգաբարձու ին եւ իր նման արբանեակներուն:

Ելաւ օր մը որ ներկայ կացութեան վերջ մը դնելու համար ժողով մը ը-

(°) Տեղւոյ անձկութեան պատճառաւ: Մ. ԽՄԲ.

նել կուղեն. ժամակոչ եղբոր կազմա-
րարեն ժողովականները հրաւիրել.
խեղճ մարդը օրերով. գիշերներն ու
պատեղի ետքը հազիւ երեք չորս հոգի
կրցաւ հաւաքել:

Ժողովականք իբր պատրաստ հիմա
այ ատենականք չկայ, նորէն մեր
ժամհար եղբայրը դուրս կիյնայ, սիր-
կին եւ յազար եկրին կերթայ, ուր
կը յաջողի Պաքիշեանը գտնել եւ կը
հրաւիրէ ժողով. բայց էշէն անբա-
ժանելի ատենականք. «Ի գիւմէր ի գ
իւմ թիւնէ տուրույօր պաղա կիւնէն-
կիւմ, խարարը վերսկիւնէն սօսրա
սերկիւնէ կէլիւնէր իմզալայըմ, կըսէ
ու էշը քշելով գէպի ալգի կերթայ:

Գանի մը չարածիններ էնաբէթօ-
րին կը դիման, որ չը խոտտանայ ս-
տենականք կանչել եւ գլորոցին գոց
մնալուն համար բացատրութիւն ու-
զել. չարածինին մէկը որ կը թական
պաշտօնէին բարկամիւն էր, իրկուան
գէմ գտնելով գիւրը խօսակցութեան
կը բռնէ եւ անգլաբար կառաջնոր-

դէ գէպի «սէրկին» մեր ատենականք
մի շքերթի եկած է կարծելով կակիսի
«էլիմիսի»... յ յանդերպը պոտայ, էնու-
բէթօրը ի լուր այս խոպտ պոռըն-

տուցին չորս կողմը կը նայի. այս
վայրկեանէն օգտուելով չարա-
ճին կը ներայացնէ էնաբէթօրին
Հոգաբարձութեան ատենականք. խեղճ
մարդը ապշած եւ զգո անքով ետ ետ
կը փախի, իսկ մեր Պաքիշեանն ալ
մինչեւ որս միշտ թէր մը փոխուցած
ըլլալուն վրայ աւելի կը սաւի քան
թէ զպ ոցը գոց. աղաքը փողոց մնա-
լուն համար:

Չը մոռնամ սա ալ տեղեցնել թէ
այս ուսումնասիր հոգաբարձուն էին
Մէնտօր վաճառական մը ունէր եւ կը
յուսար անոր թեւովը թախի. եւ այս
մարդուին ալ իր կարգին այդ մէջիւրը
իր ետին եւ կիրքին գործածելու հա-
մար կը շրջէր Պաքիշեանն ու անոր
էշը, բայց հրե քիչ մը զրամ խաղ-
ցնելու կալքը եկաւ, ամեն խաղեր
խաղալէ ետքը, ետ քաշուցաւ, ի
րեն արգանեակներն ալ համոզելով:

Տեղական անցողիկներու մէջ կա-
րի որ զեր խաղացողներու զերեւը կը
խոստ աւամ հեազնեղ շերկայել:

«Պաքիշեանը Առաջ. րնտրու-
թեան համար Պաքիշեան Սօֆիա եր
թայիք Պատգամաւոր Յովհաննէս
Ունճեան Լիւթնախի եկեղեցւոյ չըջա-
փակին մէջ Թաղ. խորհրդարանը քա-
հանային եւ մի քանի անձանց հեր-
կայութեանք իր մէկ կրօնակցին ա-
թոն կը քաշէ եւ իր հայտնի լիզուն
զսպել չի կարենալովը. անոր հա-
ւատքին օրէնքին հայտնիուն համար
դատի տրուած է: Աւսոյս 25ին դա-
տաւարութեան օրն է. քահանան եւ
միւս ներկայ գտնուողները իրր վկայ
դատարան հրաւիրուած են. չիմ յու-
սար որ քահանային հաշտեցնելու ջան-
քերն ալ զիւնաւոր ըլլան: Կարծում
թէ քաւական մտածելու առարկայ մէ-
թէ, պատգամաւորը բանալ եղած ա-
տեն եթէ Սօֆիայի Պատգամաւորական
ժողովէն հրաւիրուի, իր քուէն քան-
տէն պիտի խրէ: Թէ ոչ իր կողմանէ
ուրիշ մը պիտի րնտրէ:

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԿԱՐՍԻ նահանգային մարզահամարի
նոր արձանագրութեան մէջ կը տես-
նուի թէ Կովկաս ապաստանող թրքա-
հայ գաղթականներէն 1902 տարեկը-
ջանին մէջ 18132 անձեր արձանագր-
ուած են Կարսի եւ չրփակայ գիւղե-
րուն վրայ, ասոնց 9930ը այր 8202ը
կին: Նոյն տարեկըջանին մէջ Երեւա-
նի նահանգին վրայ գրուած են 6656
(3,783 այր եւ 2868 կին):

Նոր-Իսաի մէջ կը կարգանք հետեւ-
եալը.

«Կաւկասը հաղորդում է, որ մինչեւ
այժմ ստացուած տեղեկութիւններու
համաձայն, հայոց եկեղեցւոցապետական
կալուածները, դրամագրութիւններն ար-
քունական կաւալարութեան տակ առ-
նելու գործը վերջացած է Թիֆլիսում.
Գանձակում, Նուխում, Շուշում,
Բազում, Գուբայիսում, Բաթում-
մում, Ջաքարայի չրփակում, Սեւ ծո-
վի նահանգի Թուրքալէի եւ Սուխ-
չըջաններում, Եկատերինադարում,
Ալազանում, Լալաշում, Մոլդաւի-
ում:

Պետրովսկում եւ Կերեւնում: Ըն-
դունում են նաեւ Էջմիածնի վան-
քին պատկանող վաղարշապատ, Օշա-
կան, Մոզնի եւ Եղվարդ գիւղերը,
նմանապէս եւ նոյն վանքի կալուած-
ները, որոնք գտնուում են վերոյիշեալ
տեղերից մի քանիում եւ Կովկասի
ուրիշ տեղերում: Ինչպէս այդ վանքի
նմանապէս եւ ուրիշ վանքերի մնացած
կալուածները ընդունելութիւնը չա-
րունակում է: «Վերոյիշեալ տեղե-
րից մեծ մասում, աւելացնում է ձուս
պաշտօնական լիւրթը.—գոյքերի ըն-
դունելութիւնը կատարուած է առանց
տարաձայնութիւնների: Դժբաղդարաւ,
—չարունակում է Կաւկասը, մի քա-
նի տեղերում հայ բնակչութիւնը, մո-
լորում լինելով չարամիտ անձերից,
որոնք ստայոյ լուրեր են տարածում
յունիսի Ղէի օրէնքի էութեան եւ նը-
պտակի մասին, ամբողջում էր այն
եկեղեցիներէ մօտ, որտեղ կատարում
էր ընդունելութիւնը. եղան մինչեւ
անգամ անկարգութիւններու գէպեր,
որոնց ժամանակ ընել եւ զինեալ դի-
մադրութիւն էր ցոյց տրուում ոստի-
կանական իշխանութեանը, որ ստիպ-
ւած էր դիմել գէնքի եւ զօրքերի օգ-
նութեան, որի մասին ժամանակին
հաղորդում էր Կաւկասը: Ի վերջոյ
Կաւկասը խոստանում է աւելի ման-
րաման տեղեկութիւններ տալ գրաւած
գոյքերի մասին:

Կ. ՊԱՍՏՅԱՆ Խալիսկոպոսական դա-
սուն կողմէ Պատրիարքին միջոցաւ
ձուս գեղապանին տրուած է յիշատա-
կագիր մը, որով կալուածներու գը-
րաւման գէմ շատ պատշաճ կերպով
ըզդրուած է:

ՏԿՆ. ԱՆՆԱ ԷՍՍԵԱՆԻ կողմէ Խա-
գելի (Պոլիս) Գալֆանան Որբանոցին
չէնքին նորոգման համար խոստաց-
ուած 200 ոսկին Պատրիարքին յանձ-
նուած է:

— Ցաւ ի սիրտ խմացանք Տօթթ. Ս.
ԹԱՀՄԻՍԵԱՆԻ մանը Գահրէի մէջ:
Այս երեստաւը բիշկը որ ընդ վառ-
նացի էր, արհեստին մէջ ունեցած հըմ-
տութեամբ եւ քաղցր բնաւորու-
թեամբ իր բոլոր ծանօթներուն հա-
մակընքը կը վայելէր: Մեր խորին
մցաւակցութիւնը իր ազգականներուն
նշմարտութեան յաղթանակը:

ԱՐՄԱՇԻ Ս. Խաչի տունին այս տա-
րի վանքին 45690 դրշ. հասոյթ գո-
յացած է:

ՈՒԽՏԱԿԵԱՆՈՒԹԵԱՆ համար Ար-
մաշ մանող կառքերէն առնուած 5-10
դրշ. «բաճ»ի տուրքը այս տարի ջըն-
շուեր է չորհիւ Եղիշէ Սրբազանի,
ոչ Սուրբան Մանուէլ Բ. ի կողմէ
տրուած ֆէրմանի որով արամագրու-
թիւնը թիւք կաւալարութեան աչքը
մացուցած է:

ՊԱՍՏՅԱՆ Թերթերը կը գրեն. «Աւեր-
ջին օրերս կատարուած քննութեամբ
հաստատուել է թէ Ազգ. Հիւանդանոցի
մէջ խեղճ հիւանդ կիներու անդեան
յատկացուած հաւկիթը կաթը եւն. Մայ-
րապետները կը վայելին եղեր»:

ԳԱՆԻ ՄԸ Ռուսահայ բարեգէր ան-
ձեր խոստացեր են Պարսկաստանի
գիւղերուն մէջ վարժարաններ բանա-
լու համար պէտք եղած գրամը տալ:

«ԻՐԱՆԻՆԻՔ»-ի ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ

Պուրեշ. — Տ. Յ. Պրպեճեան. —
Ձեր պաշտպանել ուզած մարդուին
ինչ լինելը հասկնալու համար, եթէ
ձանձրոյթ չէք անել թերթերու հա-
ւաքածոններն աչքէ անցնելու, գիմե-
ցէք Սիլիստրէի եւ Ռպրայիի ազգային
պաշտօնական մարմիններուն:

— Վաղմա Տ. Գօթ. — Կը գոզենք
վերջին խարդախ քուէարկութեան
դէմ ձեր բողոքելու եռանդը. բայց
այն երկտողը չենք հրատարակել որ
րովհետեւ անոր հիմը կազմող երկու
վայրկեանի հայիւ ճիշդ չէ:

— Սօֆիա Տ. Մ. — Ձեր երկտողը
չենք հրատարակել եւ կը յանձնարա-
րենք որ նոյն իմաստ գրութիւն մը
ոչ ոք չըրկէք:

— Վաղմա Տ. Մ. ձ. — Կը փափա-
քիք որ սատակ-խմբագրին թղթէ
պատանքին վերջին թուոյն մէջ ե-
րեւցած խմբագրականին պատասխա-
նենք:

Բայց ի՞նչ հարկ կայալ պատասխա-
նելու այն իշական սուտերուն որոնց
ակահատեւ վկան է Վաղմայի ամբողջ
հայր թիւնը, որ 700ի մօտ ընտրողներէ
ստորագրուած հանրագործեամբ այ-
սօր կը ծառանայ այդ լիբերու դէմ:
չնտրողներ որոնց մէջ 25է պակաս
սօրիք ունեցող մէկը չկայ: Ահա՛
նշմարտութեան յաղթանակը:

ԱՆՊՈՒՆԴԸ...

(ԻՐԱՎԱՆ ԿԵԱՆՔԻ ՊԱՏԿԵՐ ՄԸ)

— Դուռն գիտես, Սթէֆանքա՛... քու կամքը:
— Աղէ՛կ, սիրելի Մաթոս, վրայ բերաւ նենգա-
միտ պուշտարուէն, ըսնալ թէ ամուսնացանք, ը-
սնալ թէ քանի մը տարի մէկտեղ ապրեցանք, մէկ
խօսքով՝ ըսնալ թէ զաւակ ալ ունեցանք... հապա-
րնչ պիտի ըսնեք, եթէ հայրենիքէդ կիւնդ ու զա-
ւակներդ երեսն հոս գան: Դուռն ի՞նչ կերպով պիտի
վարուիս անոնց հետ ու իմ հետս:

Անողք հարցումը՝ զոր չարածին Սթէֆանքա ժը-
պիտեւրու ու յափշտակող նայուածքներու մէջ ըրած
էր Մաթոս Ախպարին, ծանր ու երկեղալի նշա-
նակութիւն մը ունէր: Այդ պատճառաւ միմիկ ստուեր
մը ծածկեց անոր դէմքը:

Ի՞նչ անցաւ այդ պարթեւ հասակով Հայաստան-
ցիին հոգիին, ի՞նչ արտակարգ երեւոյթ էր որ թա-
փանցեց անոր էութեան ամուսնէն խորունկ տեղ...
Աստուած՝ գիտէ:

Միայն թէ ապուշի մը պէս նայեցաւ Սթէֆան-
քայի աղուոր աչքերու մէջ ու թղթովեց:

— Կինս ու զաւակներս չեն կրնար հոս գալ:
— Ի՞նչու համար:

— Անոնք թուրքին են...
Սթէֆանքա ժպտեցաւ:

Բայց մտքէն չանցուց թէ գէմը գտնուող մարդը
պարզապէս հրէջ մըն էր, վայրենաբարոյ գազան
մըն էր, որ ո՛չ սիրտ, ո՛չ զգացում եւ ո՛չ ալ
խիղճ ունէր: Մտքէն չանցուց թէ այսօր իր կինն

ու սիրտուն զաւակները թուրքին յանձնող մարդը,
վաղն ալ զինքը կրնար երեսի վրայ թողուլ:

Ո՛չ, երբէ՛ք մտքէն չանցուց:

Իրեն համար մէկը պէտք էր որ աշխատէր, քրը-
տինք թափէր ու փափաքածները կատարէր:

Ատանկ մէկը Մաթոս Ախպար կրնար ըլլալ:

Հետեւաբար վերջնական որոշումի մը յանգելու
մտադրութեամբ մը՝ թղթովեց:

— Է՛յ, սիրելի Մաթոս, ե՛րբ ըսնեք հարմարե՛ք:
Շատ ուշ մնալը լաւ չէ... թշնամին՝ րու աչքը կը
բացուի: Ինծի նայելու ըլլաւ, չարալի մը չանցու-
նենք: Ի՞նչ կըսես:

— Դուռն ինչպէս որ կուզես, կախազեց Մաթոս
Ախպար: Միայն թէ մէկը չիմանայ:

— Ինչո՞ւ... Թո՛ղ իմացուի... ո՞վ մեր ձեռ-
քէն կրնայ բռնել:

— Կը վախճամ որ հոս տեղի հայրենակիցներս ի-
րար կանցնեն, լրագրիւններուն լուր կուտան ու ա-
մեն կողմ անուհի կը քաշուան:

— Շիտալը, դե՛ռ աղայ ես եղբ, սիրելի Մա-
թոս. ի՞նչ հոգ կընես ատանկ բանիւրէ. բաւական
է որ կը սիրուիս ինչ: Մարդոց բերանը չուանով
չը կապուիր:

Թո՛ղ ուղածուն պէս բաւարանք քեզ
իկեղճ Մաթոս Ախպար դարձնալ համակերպեցաւ:

Ու արդարեւ, չարալի մը չանցած, պուշտարական
ծէսով պատկուելու որոշումը տուաւ:

Բայց բաղդին բերմամբ այդ շարժումն մէջ թափա-
ռալը ինչ հայ քահանայ մը հանդիպեցաւ կայարանն
ու քանի մը փրանք շահելու համար բեռնակիրներու
սրճարանը դիմեց:

Մաթոս Ախպար, որ մինչեւ այն ատեն զաղմիկ

պահած էր իր սէրը եւ չէր յայտնած հայրենակից-
ներուն, շատ ուրախ եղաւ եւ կամայով մը քա-
հանային մօտենալով, մրմնջեց:

— Տէր հայր, խոստովանեմ ունիմ...:

— Շատ աղէկ, զաւակս, պատասխանեց քահա-
նան, որուն գեր կազմուածքը, հասակը, մանաւանդ
գիմազեքութեամբ տարօրինակ երեւոյթը ցոյց կուտային
թէ բարի ծաղիկ մը չէր ան:

Ու սրճարանին անկիւնէն կենելով հետեւ եցաւ Մա-
թոս Ախպարին:

Օգը գեղեցիկ էր:

Երկուքն ալ կայարանը չըջապատող ծառաստան-
ներու մէջ մտան ու կանաչ խոտերու վրայ նստե-
ցան:

Ան ատեն Մաթոս Ախպար յայտնեց իր զիտաւո-
րութիւնն, առարկելով որ անկարելի եղած է իրեն
անկից բաժնուիլ:

Քահանան իր նայուածքը պահ մը այդ մարդուն
վրայ դարձուց ու զանի ընկեց. յետոյ խորունկ
մտածումի մը մէջ թաղուեցաւ: Անոր ճակատը մը-
նայլ ստուեր մը կը ծածկէր ու խորշումներու մէջ
գալարուն ծալք մը կը բացուէր:

Մաթոս Ախպար կը նայէր: Անոր ալ հոգին լեց-
ուած էր, անոր ալ բովանդակ էութիւնը ջախջախ-
ուած էր կարծես:

— Սիրելի զաւակս, շատ ծանր եւ երկեղալի
գրութեան մը մէջ կը գտնուիս, մրմնջեց քահա-
նան՝ իր խոպտ բայց ճշուած ձայնով: Կրտես թէ
կինս ու զաւակներս ողջ են... ուրեմն ի՞նչպէս
կարող ես անոնցմէ բաժնուիլ:

(Շարունակելի)

Ի Խ Թ Ա Ր

Էլան կազմեալ պետելինի
հօտէմէ իշ օլան միւրիւմէթու ա-
պօնէլէրիմիզ՝ սէնէի հալիէնին տօ-
գուզընճը այլնտս պուլընտըզը-
զը տէր խաթըր իտէրէք, պիւա
թէէիւր պօրճլարընը հօտէմէի-
տիւրէր:

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹ

Թ Ի Ի Ր Ք Ի Ա

Սթանպօլտան ալընան իուսուսի
մալիւմաթլարա պիւնէն, թիւրք
հիւքիւմէթի սուլհէրվէր պուլ-
կար էհալիի թէզեիզ իթմէթտէն
վէ քէօլէրի եագուպ խարապ էյ-
լէմէթտէն վազ կէչէր իսէ՝ Մա-
քէթոնիւ տախիլի եիւքսէք զօ-
միթէսի տախի ըսեանը պահարա
գատար թէէիւր իթմէք էթքեա-
րընտա օլտըզընը Պապը Ալիյէ
պիւտիւրմիշ տիւր, Պու վասիթա
իլէ գօմիթէ պիւր տախի թիւրք
հիւքիւմէթի թէհիւպէ իթմէք
իսթէյօր, աքսի հալտէ թիւրք
հիւքիւմէթի ըսեանը վէ չէթէլէրի
պէհանէ իտէրէք՝ իսլահաթ իճ-
րասընտան սարֆը նազար իթմէք
ֆիքրիստէ օլտըզը թէպէյիւն օ-
լընսճագ:

Տնէվնիք իշպու հալատիսի նէշը
իթմէթէ պէրապէր թառտիգէ միւհ-
թաճ օլտըզընը վէ պէլքիտէ թիւրք-
լէրտէն եարըլմըշ պիւր եալան օլտ-
պիլէճէկիսի իլալէ իտէյօր, թիւրք-
լէր պու կիպի պիւր եալան հալա-
տիս մէյտանա սթուպտէ վագըթ
գագանագ իշիւն էվրոքանըն ֆիք-
րիսի իշպալ իթմէք իսթէմիշ օ-
լապիլիւր:

— Իշպու մագսէտլէ հէր միլլէթ
էֆրատընտան խալը իանէ թօր-
լանմագտա օլուպ, Սթանպօլտաթի
պազը միլլէթտաշարմըզ պիւրէր
մըզտար ազճէ վէրմէկէ մէճպուր
օլմուշար տըր:

— Քէզա Րուճէլի օսմ. աքէրլէրի.
նէ էլպիսէ թէտարիգաթը էհալիէ
համ օլընարագ, չօրապ, տօլագ
չարըզ մինթան, կէօմլէք, էնթա-
րի կիպի խալը թօրլանմագտա
տըր, Պազը իսլամ գատընլար
տախի պու իանէյէ իշիւրաք իւ-
տէյօրլար: Թիւթիւն Րէթիսի
1000 մինթան, 1000 չարըզ,
1000 տօլագ վէ 26000 թիւթիւն
բաքէթի վէրմիշ տիւր:

ՏԱԽԻԼԻԷ

Մաքէթօնիա մուհաճիւրլէրին
եանէթէն Ն Ա Տ Ե Ժ Տ Ա էրմէնի
թէաթրօ գուճարանասը մէճճանէ
բէրչէնպէ ազլամ թէաթրօ վէ-
րուպ 600 ֆր. գատար պիւր մէպլազ
թէճէմիւ իթմիշ տիւր:

— Սեպտ. 24 տէ Տուպնիցատա
իտարէէ աքէրիէ իլան օլընմըշ.
աքէր Գարագօլու չէհրին իշէրի:

սինտէ կէզիմէքտէ տիւր: Պու
թէտպիրտէն մագսէտ գօմիթա չէ-
թէլէրին թիւրքիւա կիրմէսինի
մէնն իթմէք օլաճագ:

— Րուլէն տաղարընտան կէօ.
րիւտիկիսէ նազարէն, Մաքէթն.
նիանըն օլ ճիվարը ալէֆլէր իշէ-
րինտէ պուլընթօր: Ասը չէթէլէր
պիւր բէրվա հիւճու իտէյօրլար:
Յ սրէվօ քէօյիւ ալէֆլէր իշէրի.
սինտէ, տիւր: Կապրօվօ քէօյիւ
սեպտ. 20 տէ եանար ըտը սաաթ
11 տէն Յէ գաղար, Րազլօսքի սի-
նօրլարընտա միւստէմէլէր տէվամ
իտէրտի: 20000 տէն զիյատէ
թիւրք աքէրի մէվճուտ տըր:
25 չէթէյէ թագսիմ օլընմըշ 8200
աքըլար վար զանն օլընթօր: Ձէր.
նա Սթօլտան պու հալատիսլէր
վէրիւուպ, օրատա պուլընտան ա-
քէրին նալէհան Գույանա կէօն.
տէրիւտիկիսի եագսրօ գ., մուհա.
րէպէ գուհուր իտէճէք զանն օլըն.
տըզընը սեպտ. 20 թարիլի թէ.
լէկրաֆտա իլալէ իտէյօր:

— Թիւրք վէ Պուլկար հիւքիւ-
մէթլէրի պէնիւտէ հաթըլ օլան
պիւր իթիւաֆ սէմէրէսի օլմագ
իւզրէ, Պուլկարիս սիլահ ալթըն.
տա պուլընտան աաաթիւրինտէն
20000 ի սալըվէրմէք գարարընտա
տըր: Ալտէն սօնրա թիւրքիւնըն
տախի աքէրլէրինտէն 40000 քի-
չիի սալը վէրմէսինի իտտաա իտէ-
ճէք վէ պիւր ալէրէ քէզա Պուլ-
կա իս սիլահ ալթընտա պուլընտան
րէտիֆլէրինի տաղըտաճագ տըր:
Ֆագաթ էկէր թիւրքիւ վատը
խիւաֆընա օլարագ աքէրիսի տա-
ղըթմազ իսէ՝ 3 հաֆթա իշիւն
թալիմէ կիրմիշ օլան պուլկարլէ-
տիֆլէրի սիլահ ալթընտա թու-
թուլաճագլար:

— Պուլկար չէթէլէրտէն զա-
րարտիտէ օլան իսլամ էհալիյէ
իանէթէն Սուլթան 1000 լիւրա
խազինէի խասսէտէն իհտա իթ-
միշ օլտըզը կիպի, հիւքիւմէթ
սանտըզընտան տախի 4000 լիւրա
վէրիւմէսինի էմր իթմիշ տիւր:

Ր Ո Ւ Ս Ի Ա

Սօն Րուս-թիւրք մուհաճէպէ
սինտէն սօնրա, Տօպրուճայա մու-
գապիլ Րուսիւնըն Րուսիւնիւնըն
էլէնտէն ալմըշ օլտըզը Պէտարա-
պիւր էյալէթի էքսէրիյէթլէ Րու-
մէն միլլէթինտէն մի.թէչէթիւ ի-
քէն, քիլիսէլէրտէ լուս բաբազլար
րուսճա օգուճագտա տըրլար: Է-
հալի էյան Րուս լիւանընա աշիւա
օլմաթըզընտան քիլիսէյէ կիթ.
մէքտէն սարֆը նազար իթմիշ
տիւր: Շիմտի Րուս բաբազլար է-
հալիի քիլիսէյէ ճէլպ իթմէք ի-
շիւն ելէնի պիւր թէտպիր տիւշիւն-
միւշլէր, եանի քիլիսէ քիթապլա-
րըն պիւր գըսմընը վէ վաղարը
րուսէն լիւանընա թէլճիւմէ իթ.
մէք իսթէյօրլար:

Ս Ը Ր Պ Ի Ա

Սթուպչինա (մէճլիսի մէպուսան)
չարչանպա կիւնիւ քիւշատ օլընտը:
Գրալ Բէթր քիւշատընթօրնտա
էն էվպէլ Ավագուճօվիշ գապիւնէ-
սինէ հիւսնի խըտմէթտէն տօլար
թէչէթիւրաթընր պէյան իթտի,
վէ պիւթիւն էվրոքա տէվլէթլէրի
իլէ, պախուստու հէմչիլէր Րուս
միլլէթի իլէ, Աստրօ Հուճգարիա
վէ Պալգան տէվլէթլէրի իլէ միւ-
նասիպէթի տօսթանէտէ պուլըն.
տըզընը պէյան իտէրէք պու միւ-
նասիպէթին մուհաֆազաքընա
ղալրէթ իտէճէկիսի գրալ վատ
էլլէտի:

Գէզա Սուլթանըն պիւր իրատէ-
սի իլէ Մաքէթօնիա տա Սրապա-
րին միլլիյէթի պուլտան սօնրա
րէսմէն թանրուճագրին իշար ի-
տէն թէպիլղաթ հիւքիւմէթ գա-
պուլ իթտիկիսի գրալ պէյան ի-
տէրէք, եագընէն Մաքէթօնիա վէ
էսկի Սերպիա վիլայէթլէրինտէ
թիւրք հիւքիւմէթի ասալիշ հիւքիւ
իթտիւրմէկէ մուվաֆֆագ օլաճա.
ղընա իւմիտ կէօսթէրտի:

Գրալ նու թգըն սօն գըսմընտա
օրտույա աթֆը քէլամ իտէրէք.
Սթուպչինանըն նազարընը տա-
վէթլէ «օրտու Սրապ միլլէթինին
էմիլիյէթի քեւմիլիսինէ հայիգ
տիւր» տէտի:

Ձէտիֆ (Հուճգարի) Գօշիւթին
սսէմի իւզէրինէէհալի պիւր գույօ-
նա վազ իթտի. հիւքիւմէթ գու-
յօնալը գալտըրտը. աքէր սիլահ
իսթիմալ էլլէտի. 5 եալէլի տիւշ-
տիւ:

Եուլանիստան բրէնսլէրինտէն
Անտրէ սալը կիւնիւ բրէնսէս Ա-
լիս տը Պաթէնպէրկ իլէ Տարմըս
թաաաա ազտը իգտիվաճ իթտի:

Մ. ԱՄԵՐԻԿԱ

— Մ. Ամերիկատա միւթմէ
քին միլլէթտաշարմըզ հէր պիւր
սանճազընտան մէպուսլար ինթի-
խապ իթմէքտէ օլուպ, Գեթ. Ա-
ուշտըզըն ըրյասէթի ալթընտա
պիւր մէճլիս ումուճի թէչէթիւ իտէ
րէք, Րուսիտա միլլի քիլիսէմի-
ղին էմլաք վէ սէրվէթինի զապլթ
իթմէքտէ օլտան Րուս հիւքիւմէ
թինէ գարըն բլօթէթ իտէճէք.
լէր, վէ բլօթէթլէրինի իշիթ-
տիւրմէք իշիւն իգլիզա կէօրիւլէն
թէտպիրլէրի իթթիսազ իտէճէք
լէր:

Մ. Ամերիկատա միւթմէքին
20,000 ի միւթմէքվիզ միլլէթտաշ-
լարմըզըն սուրէթի սէրպէստա
նէտէ հէր գիւր գաբուլը էլէ սլ-
մասը իլէ Եհալուտի մէսէլէսի կի-
պի Ամերիկա տէօվլէթինին իշէ
միւտախէլէ իթմէսի մէմուլ օլը-
յօր:

— Էլիօ նամ պիւր մէճհուլ չախս
Մ. Ամերիկա ճուճհուրիյէթ րէյի-
սինին սէրալընա կիտուպ Մր-
րօզվէթ իլէ կէօրիւշտիկի էսնտաճ ճէ-
պիւնտէն ըվօլվէր բաթլատըր իսէ.
տէգուրչուլ րէյիսի ճիւմհուրէ իսա

պէթ իթմէք, վէ իքիւնի տար-
պէյէ մէյտան վէրիւմէքսիզին է-
լիօնըն գօլլար, թուլուլուր, պու
խէպսսէթ ճիւնէլի էսէրի զանն
օլընթօր:

Մ Ի Ի Թ Ե Լ Ե Վ Լ Ի Թ Է

Ձարըն գօլթ շաաաաաա իլէ
վիւննալը զիյարէթ իթմէսի միւ-
նասիպէթլէ, Պալգան մէսէլէլէ.
րինտէն տօլար Միւրթիկտէ գօլթ
կօլուխոզքի վէ շաաաաաա պէյ-
նինտէ վուզու պուլան միւզէք-
րաթ նէթիճէսինտէն հէր իքի հիւ-
քիւմտար մէմնուլ գալմըշ օլտըզ-
լարընտան միւշարիլէյն նազըլարա
նիշանլար իհտա իթտիլէր:

Մէզքիւր միւզէքէրէնին նէթի-
ճէսի չիմտիլիք Պալգան էյալէ-
թինտէ սուլըն մուհաֆազա իթմէք
վէ պու էսնտաճ հէր իքի տէվլէթ
տախի խուսուսի վէ սիյասի մէն.
ֆաթլարընը թաագիւպ իթմէք.
տէն սարֆը նազար էլլէմէք գա-
րար օլմուշ տըր:

ԹԻԻՃՃԱՐԻՑԷ

ՎԱՌՆԱ. 27 Ognusnu
ՋԱՆԻՐԷ

ՊՈՒՂՏԱՅ	Վալոն	54-59 լիպ.	8-20/9,60
Արապա	Արապա	52-60 լիպ.	6-20-6 40
ԱՐԱՄԱ	Վալոն 100 քիւ	7,70/8,20	
Արապա 42-45 լիպ.	Արապա 42-45 լիպ.	4-60/5, —	
ԵՆՈՒՆԱ արապա 33/36 լիպ.	ԵՆՈՒՆԱ արապա 33/36 լիպ.	4,20/4,40	
Վալոն 100 քիւ	Վալոն 100 քիւ	8,50 8,60	
ՖԱՍՈՒԼԵՆԱ	ՖԱՍՈՒԼԵՆԱ	100 քիւ	18-20
Արապա 101 քիւ	Արապա 101 քիւ	16-20	
ՏԱՐԸ արապա 57/59	ՏԱՐԸ արապա 57/59	5,80 6,60	
ԴՕԼՕՁ արապա 53/58-8,40/10	ԴՕԼՕՁ արապա 53/58-8,40/10	55-58	
ՄԻՍԻՐ	ՄԻՍԻՐ	55-58	

ՋԱՎՏԱՐ	Վալոն	48-55 լիպ.	6, 6,70
Արապա	Արապա	48/55 լիպ.	6-20/6-80
Եաշ մալլէր	Եաշ մալլէր	20-25	
Կիւնտէ 50-60 վալոն	Կիւնտէ 50-60 վալոն	կէլմէքտէ	
վալոն 8-900 արապա կէլմէքտէ վալոն	վալոն 8-900 արապա կէլմէքտէ վալոն	մէճամէլէսի նաբօլէտն 20 ֆր.	
արապա մուլամէլէսի նաբօլէտն 2,60	արապա մուլամէլէսի նաբօլէտն 2,60		

ՍԱՐԲԱՅԻԹԷ

Նաբօլէտն 20, 35 ֆրանք
Օսմ. լիւրաթը 22, 85 ալթուլն ֆրանք

ՊԱԳԻԱԼԻԹԷ

Վալոն	Վալոն	1,50-1,85	
Շէֆէր նէմցէ	Շէֆէր նէմցէ	65	
Շէֆէր [քէսմէ] սանտըզ	Շէֆէր [քէսմէ] սանտըզ	31,—	
Բիւրիւն Ֆիլիպէ չուվալը	Բիւրիւն Ֆիլիպէ չուվալը	39,	
» ճալոն »	» ճալոն »	38,	
» Ինկիլիզ »	» Ինկիլիզ »	29,—	
» Բիլոն »	» Բիլոն »	55 ֆր.	
ԿԱՁ սանտըզ	ԿԱՁ սանտըզ	7,50ֆր.	
Ձէթիւն հաղը քիւ	Ձէթիւն հաղը քիւ	85-100	
ԵՆՈՒՄՈՒՐԹԱ 100 տալէտ	ԵՆՈՒՄՈՒՐԹԱ 100 տալէտ	4,20-60	
ԳՈՒՐՈՒ Իւզիւմ	ԳՈՒՐՈՒ Իւզիւմ	33	

ԹԱՏՐՈՆ ՍԱԷՏԻՆԷԻԷ

Նաթէտա Հալիւր. խմբին կողմէ
այս գիւնի պիւր ներկայացուի
ԳԱՂՏԻՒՔ ՀԱԻԱՍՏԱՔՆՆՈՒԹԵԱՆ

Մնջախաղ 5 արար

ՓԱՐԻՉՈՒ ՀԱՎԱՃԱՌՆԵՐԸ
Կատակախառն թատերախաղ 3 արար
Երգիւր եւ պարեր Օր. Գաթիւնայի
Օլկայի եւ Հճ. Յակոբի կողմանէ:

Վաղը կիրակի գիւնի պիւր ներկա-
յացուի

ՊԷԼԻԹԱՐԻՈ

Մնջախաղ 5 արար
ԲԱՆՏԱՐԿԵԱԼ ԿԻՆԸ
Կատակախառն թատերախաղ 3 արար